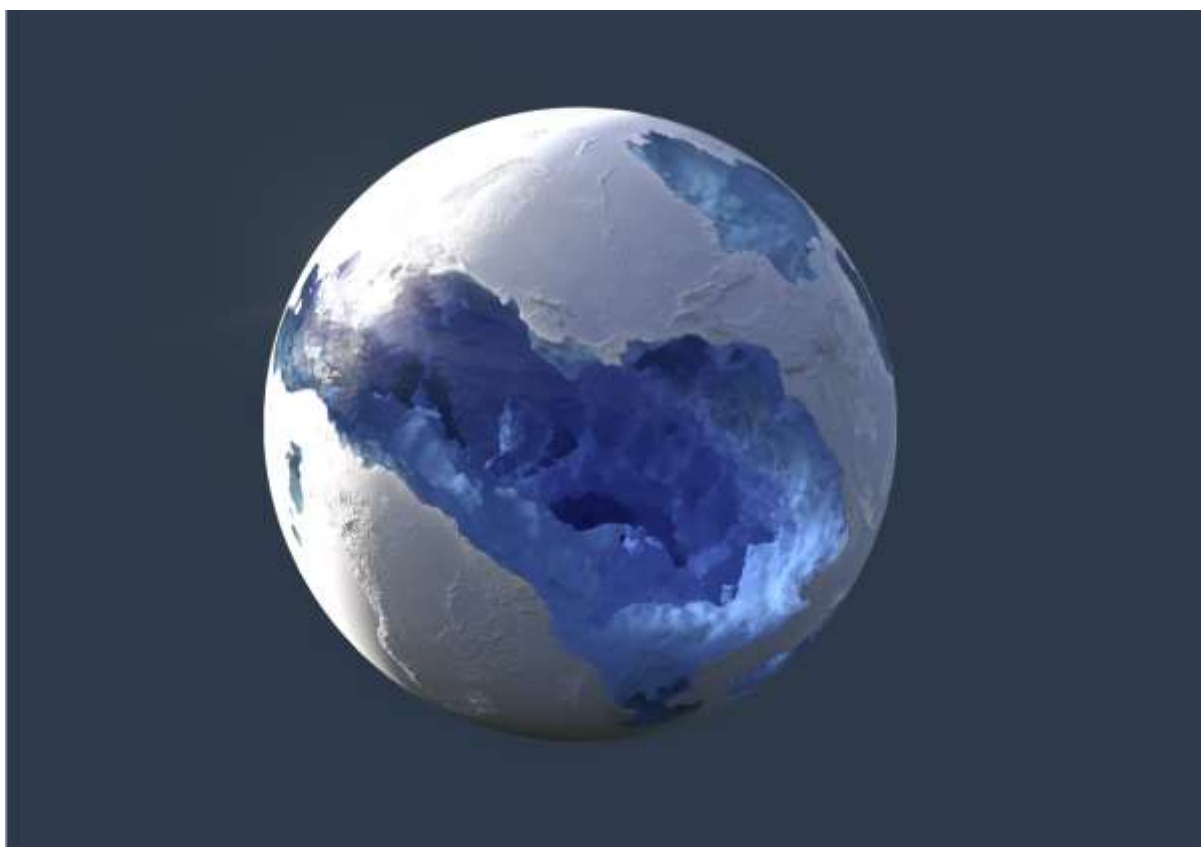

Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare SUD-EST

Metodologie privind abordarea principiului DNSH și imunizarea infrastructurii la schimbări climatice în cadrul
Programului Regional Sud-Est 2021-2027

Versiune actualizată

Ianuarie 2024

AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE
REGIONALĂ A REGIUNII DE
DEZVOLTARE SUD EST

Adaptarea la schimbările climatice	Implementarea de soluții de economisire a energiei și de eficientizare energetică
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	Activitățile proiectului se desfășoară într-o clădire care utilizează soluții inovative pentru tratarea și reciclarea apei
Tranziția către o economie circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora	Utilizarea de documente în format electronic, dacă este posibil/politică de reciclare a hârtiei utilizate Solicitantul implementează, în clădirea unde se desfășoară activitățile proiectului, politici și măsuri de gestionare adecvată a deșeurilor, inclusiv colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor și reducerea cantității de deșeuri generate. Colaborarea cu organizații pentru a crea o economie circulară mai puternică și mai sustenabilă de exemplu prin schimbul de informații și resurse, precum și împărtășirea bunelor practici și a soluțiilor inovatoare. Creșterea gradului de educație și conștientizare a clienților și a angajaților în ceea ce privește economia circulară și importanța prevenirii generării de deșeuri Reciclarea deșeurilor generate (inclusiv separarea și trimiterea la centre de reciclare autorizate).
Prevenirea și controlul poluării	Promovarea conștientizării și educării beneficiarilor proiectelor privind poluarea și impactul acesteia asupra sănătății umane și a mediului.
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	Proiectul demonstrează integrarea principiilor de sustenabilitate în toate etapele proiectului - de la concepție la implementare și monitorizare, asigurând că deciziile luate țin cont de impactul asupra biodiversității și a ecosistemelor.

Anexa Măsuri obligatorii și suplimentare privind asigurarea imunității climatice și aplicarea principiului DNSH în cadrul proiectelor finanțate prin PR SE OS FEDR b) (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Acțiunea 2.1 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (inclusiv a celor cu statut de monument istoric) și a clădirilor rezidențiale în funcție de potențialul de reducere a consumului, respectiv reducerea emisiilor de carbon, inclusiv consolidarea acestora în funcție de riscurile identificate (inclusiv seismice)

Se au în vedere acțiunile derivate din codurile de intervenție 042. Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin și 045. Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin. Prin intermediul acestei operațiuni vor fi finanțate proiecte integrate având ca obiectiv principal izolația termică a clădirii, care vor sprijini a) Îmbunătățirea eficienței energetice, respectiv reabilitarea termică a elementelor de construcție; instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile cu excepția biomasei (de exemplu panouri solare, pompe de căldură); sisteme de management energetic integrat al clădirilor (BMS) în vederea monitorizării și menținerii indicatorilor privind consumurile și emisiile; reabilitarea și/sau modernizarea sistemelor electrice/de iluminat; audit energetic ex-ante/post intervenție și b) Consolidarea capacității administrative a autorității de management și beneficiarilor în domeniul eficienței energetice, campanii de informare, educație și conștientizare etc., precum și măsuri auxiliare necesare pentru implementarea investiției de bază privind îmbunătățirea eficienței energetice (valoare eligibilă cumulată la 15% din cap 1,2,4 și 5.1.1), conform Ghidului solicitantului de finanțare. **Activitățile care vizează organizarea campaniilor de informare, educație, conștientizare se pot desfășura atât în perioada de implementare a proiectului, cât și în perioada de monitorizare ex-post.**

4A. Imunizarea infrastructurii la schimbările climatice

Măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice

Aspecte legate de obiectivele de mediu	Măsuri de atenuare - exemple
Neutralitatea climatică (atenuarea schimbărilor climatice)	Pentru extinderi, care sunt considerate construcții noi, se va îndeplini standardul nZEB ²³ , conform legislației în vigoare. Pentru celelalte investiții în programul de renovare a clădirilor de la nivel regional, se consideră că acestea contribuie la creșterea eficienței energetice, conduc la o îmbunătățire substanțială a performanței energetice a fondului construit regional și la reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Renovarea energetică (moderată sau aprofundată) a fondului locativ regional are o influență global pozitivă asupra obiectivelor de mediu. Nu sunt necesare măsuri de atenuare.
Măsuri de adaptare la schimbările climatice - exemple	
Cutremure/alunecări de teren	<ul style="list-style-type: none"> Consolidarea structurii clădirii Utilizarea de materiale ignifuge pentru reducerea riscurilor pentru clădire și pentru ocupanți în cazul unui incendiu declanșat de un cutremur
Inundații	<ul style="list-style-type: none"> Îmbunătățirea sistemului de drenare (jgheaburi sau țevi de drenaj, și/sau crearea unui sistem de drenaj pluvial pentru a îndepărta apa de clădire) Impermeabilizarea adecvată a fundației și a subsolului pentru a preveni pătrunderea apei în interiorul clădirii. Înălțarea pardoselilor pentru a preveni deteriorarea structurii și a obiectelor de valoare din interiorul clădirii. Utilizarea de materiale rezistente la apă (de exemplu plăci de gips-carton sau vopsele rezistente la apă). Instalarea unui sistem de avertizare timpurie.
Secetă	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea aparatelor de răcire și încălzire eficiente din punct de vedere energetic. Utilizarea de materiale cu reflectanță solară pentru acoperiș pentru a reduce necesitatea de utilizare a sistemelor de încălzire și răcire și, implicit, consumul de apă. Instalarea de sisteme de colectare a apei de ploaie și bazine de stocare pentru reducerea consumului de apă – acolo unde este posibil
Incendii de vegetație/de pădure	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale ignifuge (plăci de gips carton ignifuge, vată minerală bazaltică, mortare ignifuge, vopsele ignifuge, materiale compozite etc). Montarea de sprinklere.
Înzăpeziri	<ul style="list-style-type: none"> Proiectarea infrastructurii conform standardelor și normativelor în vigoare (pentru a face față cantității de zăpadă care se așteaptă în zona respectivă) Utilizarea de materiale rezistente la îngheț Montarea de sisteme de încălzire a acoperișului Utilizarea de izolații termice de calitate superioară pentru reducerea pierderilor de căldură prin acoperiș și pereți Utilizarea de sisteme de detectare a zăpezi
Variații mari de temperatură îngheț-	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale rezistente la temperaturi extreme Montarea de sisteme de ventilare și de aerisire pentru menținerea unei circulații bune a aerului în interiorul clădirii

²³ Conform Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, republicată, clădirea al cărei consum de energie este aproape egal cu zero (nZEB) este o clădire cu o performanță energetică foarte ridicată, la care necesarul de energie pentru asigurarea performanței energetice este aproape egal cu zero sau este foarte scăzut și este acoperit în proporție de minimum 30% cu energie din surse regenerabile, inclusiv cu energie din surse regenerabile produsă la fața locului sau în apropiere, pe o rază de 30 de km față de coordonatele GPS ale clădirii, începând cu anul 2021.

dezgheț sau vreme extremă	
---------------------------	--

4B. Respectarea principiului DNSH

Exemple de măsuri obligatorii privind respectarea principiului DNSH

Aspecte legate de obiectivele de mediu	Măsuri obligatorii
Atenuarea schimbărilor climatice	Pentru extinderi, care sunt considerate construcții noi, se va îndeplini standardul nZEB, conform legislației în vigoare. Pentru celelalte investiții se consideră că renovarea energetică a clădirilor existente are o influență global pozitivă asupra obiectivelor de mediu, fiind în conformitate totală cu DNSH pentru obiectivul de atenuare a schimbărilor climatice, conducând la reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și la creșterea eficienței energetice
Adaptarea la schimbările climatice	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea de materiale pentru optimizarea dispersiei căldurii, tehnici de construcție care să îmbunătățească rezistența clădirii în fața dezastrelor naturale. • Instalarea de soluții tehnologice pentru monitorizarea condițiilor termice și sisteme optimizate care să mențină o temperatură constantă în clădire • Utilizarea de vopseluri cu un grad mare de reflexivitate termică pentru pereții exteriori
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	<i>În timpul lucrărilor de execuție, conform legislației naționale privind protecția mediului nu vor fi deversate ape uzate, reziduuri sau deșeuri de orice fel în apele de suprafață sau subterane, pe sol sau în subsol</i> Se vor respecta condițiile impuse de legislația în vigoare și acordurile de mediu pentru fiecare proiect.
Tranziția către o economie circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora	<ul style="list-style-type: none"> • Se vor respecta condițiile impuse de legislația în vigoare și acordurile de mediu pentru fiecare proiect. • Utilizarea de materiale durabile pentru reabilitare²⁴ care să crească longevitatea clădirii și să reducă necesitatea de intervenții de reabilitare în viitor. • Se va urmări includerea în caietele de sarcini, părți integrate ale proiectului tehnic de execuție, a prevederii din OUG 92/2021 "70 % (în greutate) din deșeurile nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări și generate pe șantier sunt pregătite pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare" • Instalarea de echipamente durabile destinate producției din surse regenerabile, cu potențial ridicat de reparare și reciclare • Deșeurile generate în timpul execuției trebuie gestionate corespunzător prin reciclare sau eliminare în conformitate cu legislația în vigoare. Deșeurile generate în urma proiectelor de investiții, în toate etapele acestuia, vor fi depozitate temporar doar pe suprafețe special amenajate în acest sens. Executantul lucrării va semna un contract cu un operator pentru reciclarea deșeurilor rezultate. Deșeurile de pământ natural necontaminat (steril + pământ vegetal recuperat) se vor utiliza în lucrările de refacere a mediului, pentru umpluturi și copertare a terenului nivelat iar o parte se va transporta la depozitul ecologic autorizat. Uleiurile uzate se colectează și se depozitează

²⁴ Exemple de materiale durabile (lista nu este exhaustivă): izolații din vată minerală, tencuieli termoizolante, sticlă termoizolantă, vopselele și lacurile pe bază de apă

	<p>în recipiente metalici și se valorifică la unități specializate. Refacerea amplasamentelor afectate de lucrări și organizări de șantier imediat după finalizarea lucrărilor de construcție</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se vor face raportări ale cantității de deșeuri generate atât în perioada de execuție cât și în cea de exploatare. • În cazul achiziției de echipamente noi solicitantul este obligat să semneze un contract cu un operator pentru reciclarea deșeurilor de hârtie, metal, materiale plastice, sticlă, DEEE-uri provenite din înlocuirea echipamentelor • Deșeurile rezultate din activitățile de operare/întreținere vor fi gestionate similar cu deșeurile generate în perioada de construcție.
Prevenirea și controlul poluării	<ul style="list-style-type: none"> • Se vor respecta condițiile impuse de legislația în vigoare și acordurile de mediu pentru fiecare proiect. • Măsuri pentru limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției: de exemplu planificarea prealabilă a șantierului, planificarea riguroasă a timpului, monitorizarea atentă a șantierului etc.; • Asigurarea calității aerului din interior, prin evitarea utilizării de materiale de construcție ce conțin substanțe poluante (de exemplu formaldehida din placaj și substanțele ignifuge din numeroase materiale sau radonul care provine, atât din soluri, cât și din materialele de construcție). • Utilizarea de materiale adecvate care nu conțin materiale radioactive și care nu favorizează acumularea de radon. Evitarea utilizării materialelor de construcție care conțin substanțe toxice (conform https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/assets/documents/CCM%20Appendix%20C.pdf) • Folosirea materialelor disponibile cât mai aproape de locul construcției și a celor al căror proces de producție este cât se poate de prietenos cu mediul. Utilizarea produselor de construcții non-toxice, reciclabile și biodegradabile, fabricate la nivelul industriei locale, din materii prime produse în zonă, folosind tehnici care nu afectează mediul. • Instalarea de sisteme de filtrare adecvate pentru a preveni poluarea aerului și apei (de exemplu filtre pentru emisiile de gaze sau filtre pentru apa uzată).
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea proiectelor prin păstrarea procentajului de spații verzi și elementelor de cadru natural aferente zonei

Exemple de măsuri suplimentare privind respectarea principiului DNSH

Aspecte legate de obiectivele de mediu	Măsuri suplimentare
Atenuarea schimbărilor climatice	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea de materiale de construcții eficiente din punct de vedere ecologic, materialele de construcție reciclate, recuperate cu emisii de carbon, • Utilizarea de echipamente care utilizează energie regenerabilă, cu excepția biomasei
Adaptarea la schimbările climatice	Plantarea de vegetație în jurul clădirii care să reducă încălzirea excesivă din timpul verii, să îmbunătățească confortul termic și să reducă necesitatea de climatizare.
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	<ul style="list-style-type: none"> • Instalarea de sisteme de colectare a apelor pluviale pentru a reduce consumul de apă dulce și a proteja resursele de apă • Implementarea de măsuri de reducere a consumului de apă (de exemplu robinete și dușuri eficiente din punct de vedere al apei)
Tranziția către o economie circulară, inclusiv prevenirea	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea materialelor reciclate (bumbacul reciclat, plasticul reciclat și lemnul reciclat) pentru a reduce dependența de materiale noi și a preveni generarea de deșeuri.

AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE
REGIONALĂ A REGIUNII DE
DEZVOLTARE SUD EST

generării de deșeuri și reciclarea acestora	
Prevenirea și controlul poluării	Utilizarea de echipamente cu emisii scăzute de noxe sau optarea pentru utilizarea de echipamente electrice în locul celor care funcționează cu combustibil fosil. Punerea în aplicare a unor planuri de management al traficului pe toată durata lucrărilor de construcție Utilizarea de instrumente digitale pentru monitorizarea nivelului de zgomot pe perioada lucrărilor
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	Instalarea de soluții bazate pe natură, cum ar fi acoperișuri sau fațade verzi, care pot ajuta la refacerea biodiversității și a ecosistemelor.

Proiecte etapizate din perioada de programare 2014-2020 în cadrul OS FEDR b) (i)

PR SE 2021-2027 va finanța etapa II a operațiunilor selectate în perioada 2014-2020, îndeplinind criteriile de etapizare ale articolului 118a din RDC; aceste operațiuni vor fi finanțate în conformitate cu condițiile de sprijin stabilite în perioada 2014-2020. Acțiunile proiectelor etapizate includ îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice în RSE, inclusiv ITI DD, și a clădirilor rezidențiale în ITI DD.

Această acțiune indicativă a rezultat din selectarea codului de intervenție 042 Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică, 044 Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin și 045 Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică.

Potrivit RDC – Anexa 1, codurile de intervenție 042 și 045 contribuie în proporție de 100%, iar codul 044 în proporție de 40% la obiectivul privind schimbările climatice.

Tipurile de activități din proiectele etapizate sunt:

- reabilitare termică și energetică (reabilitare termică a elementelor de anvelopă ale clădirii; lucrări de reabilitare termică a sistemelor de încălzire/a sistemelor de furnizare a apei calde de consum; instalarea de sisteme alternative de producere a energiei electrice și/sau termice pentru consum propriu; lucrări de reabilitare și modernizare a instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere; lucrări sisteme de climatizare, ventilare naturală pentru asigurarea calității aerului interior; lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; reabilitarea/modernizarea instalației electrice; lucrări de management energetic integrat pentru clădiri; etc.);
- lucrări de demolare (de exemplu acoperișuri tip șarpantă) și consolidare care sunt strict necesare pentru asigurarea stabilității structurilor existente;
- lucrări conexe; recompartimentări interioare;
- lucrări privind crearea de facilități/adaptarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități

Pentru proiectele etapizate se va lua în considerare contextul particular al fiecărui proiect. Astfel, măsurile privind imunizarea la schimbări climatice și măsurile privind respectarea principiului DNSH vor fi adaptate în funcție de tipul lucrărilor și de stadiul de execuție al acestora.

4A. Imunizarea infrastructurii la schimbările climatice

Măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice

Aspecte legate de obiectivele de mediu	Măsuri de atenuare - exemple
Neutralitatea climatică (atenuarea schimbărilor climatice)	În cazul în care se vor realiza extinderi, care sunt considerate construcții noi, se va îndeplini standardul nZEB ²⁵ , conform legislației în vigoare. Pentru celelalte investiții în programul de renovare a clădirilor de la nivel regional, se consideră că acestea contribuie la creșterea eficienței energetice, conduc la o îmbunătățire substanțială a performanței energetice a fondului construit regional și la reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Nu sunt necesare măsuri de atenuare.
Măsuri de adaptare la schimbările climatice - exemple	

²⁵ Conform Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, republicată, clădirea al cărei consum de energie este aproape egal cu zero (nZEB) este o clădire cu o performanță energetică foarte ridicată, la care necesarul de energie pentru asigurarea performanței energetice este aproape egal cu zero sau este foarte scăzut și este acoperit în proporție de minimum 30% cu energie din surse regenerabile, inclusiv cu energie din surse regenerabile produsă la fața locului sau în apropiere, pe o rază de 30 de km față de coordonatele GPS ale clădirii, începând cu anul 2021.

AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE
REGIONALĂ A REGIUNII DE
DEZVOLTARE SUD EST

Cutremure/alunecări de teren	<ul style="list-style-type: none"> Consolidarea structurii clădirii Utilizarea de materiale ignifuge pentru reducerea riscurilor pentru clădire și pentru ocupanți în cazul unui incendiu declanșat de un cutremur
Inundații	<ul style="list-style-type: none"> Îmbunătățirea sistemului de drenare (jgheaburi sau țevi de drenaj, și/sau crearea unui sistem de drenaj pluvial pentru a îndepărta apa de clădire) Impermeabilizarea adecvată a fundației și a subsolului pentru a preveni pătrunderea apei în interiorul clădirii. Utilizarea de materiale rezistente la apă (de exemplu plăci de gips-carton sau vopsele rezistente la apă). Instalarea unui sistem de avertizare timpurie.
Secetă	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea aparatelor de răcire și încălzire eficiente din punct de vedere energetic. Utilizarea de materiale cu reflectanță solară pentru acoperiș pentru a reduce necesitatea de utilizare a sistemelor de încălzire și răcire și, implicit, consumul de apă. Instalarea de sisteme de colectare a apei de ploaie și bazine de stocare pentru reducerea consumului de apă – acolo unde este posibil
Incendii de vegetație/de pădure	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale ignifuge (plăci de gips carton ignifuge, vată minerală bazaltică, mortare ignifuge, vopsele ignifuge, materiale compozite etc). Montarea de sprinklere.
Înzăpeziri	<ul style="list-style-type: none"> Proiectarea infrastructurii conform standardelor și normativelor în vigoare (pentru a face față cantității de zăpadă care se așteaptă în zona respectivă) Utilizarea de materiale rezistente la îngheț Montarea de sisteme de încălzire a acoperișului Utilizarea de izolații termice de calitate superioară pentru reducerea pierderilor de căldură prin acoperiș și pereți Utilizarea de sisteme de detectare a zăpezii
Variații mari de temperatură îngheț-dezgheț sau vreme extremă	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale rezistente la temperaturi extreme Montarea de sisteme de ventilare și de aerisire pentru menținerea unei circulații bune a aerului în interiorul clădirii

4B. Respectarea principiului DNSH

Exemple de măsuri obligatorii privind respectarea principiului DNSH

Aspecte legate de obiectivele de mediu	Măsuri obligatorii
Atenuarea schimbărilor climatice	<p>Pentru extinderi, care sunt considerate construcții noi, se va îndeplini standardul nZEB, conform legislației în vigoare.</p> <p>Pentru celelalte investiții se consideră că renovarea energetică a clădirilor existente are o influență global pozitivă asupra obiectivelor de mediu, fiind în conformitate totală cu DNSH pentru obiectivul de atenuare a schimbărilor climatice, conducând la reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și la creșterea eficienței energetice. Se va avea în vedere înlocuirea echipamentelor vechi cu unele noi și mai eficiente din punct de vedere energetic, cum ar fi iluminatul cu LED-uri.</p>
Adaptarea la schimbările climatice	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale pentru optimizarea dispersiei căldurii, tehnici de construcție care să îmbunătățească rezistența clădirii în fața dezastrelor naturale. Instalarea de soluții tehnologice pentru monitorizarea condițiilor termice și sisteme optimizate care să mențină o temperatură constantă în clădire

	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de vopseluri cu un grad mare de reflexivitate termică pentru pereții exteriori
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	<p><i>În timpul lucrărilor de execuție, conform legislației naționale privind protecția mediului nu vor fi deversate ape uzate, reziduuri sau deșeuri de orice fel în apele de suprafață sau subterane, pe sol sau în subsol</i></p> <p>Se vor respecta condițiile impuse de legislația în vigoare și acordurile de mediu pentru fiecare proiect.</p>
Tranziția către o economie circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora	<ul style="list-style-type: none"> Se vor respecta condițiile impuse de legislația în vigoare și acordurile de mediu pentru fiecare proiect. Se vor utiliza materiale durabile pentru reabilitare²⁶ care să crească longevitatea clădirii și să reducă necesitatea de intervenții de reabilitare în viitor. Se va urmări includerea în caietele de sarcini, părți integrate ale proiectului tehnic de execuție, a prevederii din OUG 92/2021 "70 % (în greutate) din deșeurile nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări și generate pe șantier sunt pregătite pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare" Se vor instala echipamente durabile destinate producției din surse regenerabile, cu potențial ridicat de reparare și reciclare Deșeurile generate în timpul execuției trebuie gestionate corespunzător prin reciclare sau eliminare în conformitate cu legislația în vigoare. Deșeurile generate în urma proiectelor de investiții, în toate etapele acestuia, vor colectate separat și vor fi depozitate temporar doar pe suprafețe special amenajate în acest sens. Executantul lucrării va semna un contract cu un operator pentru reciclarea deșeurilor rezultate. Deșeurile de pământ natural necontaminat (steril + pământ vegetal recuperat) se vor utiliza în lucrările de refacere a mediului, pentru umpluturi și copertare a terenului nivelat iar o parte se va transporta la depozitul ecologic autorizat. Uleiurile uzate se colectează și se depozitează în recipiente metalici și se valorifică la unități specializate. Refacerea amplasamentelor afectate de lucrări și organizări de șantier imediat după finalizarea lucrărilor de construcție Se vor face raportări ale cantității de deșeuri generate atât în perioada de execuție cât și în cea de exploatare. În cazul achiziției de echipamente noi solicitantul este obligat să semneze un contract cu un operator pentru reciclarea deșeurilor de hârtie, metal, materiale plastice, sticlă, DEEE-uri provenite din înlocuirea echipamentelor Deșeurile rezultate din activitățile de operare/întreținere vor fi gestionate similar cu deșeurile generate în perioada de construcție.
Prevenirea și controlul poluării	<ul style="list-style-type: none"> Se vor respecta condițiile impuse de legislația în vigoare și acordurile de mediu pentru fiecare proiect. Măsuri pentru limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției: de exemplu planificarea prealabilă a șantierului, planificarea riguroasă a timpului, monitorizarea atentă a șantierului etc.; Asigurarea calității aerului din interior, prin evitarea utilizării de materiale de construcție ce conțin substanțe poluante (de exemplu formaldehida din placaj și substanțele ignifuge din numeroase materiale sau radonul care provine, atât din soluri, cât și din materialele de construcție).

²⁶ Exemple de materiale durabile (lista nu este exhaustivă): izolații din vată minerală, tencuieli termoizolante, sticlă termoizolantă, vopselele și lacurile pe bază de apă

	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale adecvate care nu conțin materiale radioactive și care nu favorizează acumularea de radon. Evitarea utilizării materialelor de construcție care conțin substanțe toxice (conform https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/assets/documents/CCM%20Appendix%20C.pdf) Folosirea materialelor disponibile cât mai aproape de locul construcției și a celor al căror proces de producție este cât se poate de prietenos cu mediul. Utilizarea produselor de construcții non-toxice, reciclabile și biodegradabile, fabricate la nivelul industriei locale, din materii prime produse în zonă, folosind tehnici care nu afectează mediul. măsuri de reducere a zgomotului, prafului și emisiilor poluante în timpul lucrărilor dacă se constată depășirea valorilor maxime admise pentru pulberi în suspensie, zgomot, noxe (protecția zonelor critice cu bariere de zgomot, precum panouri fonoabsorbante sau bariere din beton, umezirea suprafețelor de lucru în caz de vânt puternic, utilizarea de utilaje cu nivel redus de emisii, restricționarea vitezei de circulație) Instalarea de sisteme de filtrare adecvate pentru a preveni poluarea aerului și apei (de exemplu filtre pentru emisiile de gaze sau filtre pentru apa uzată).
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	<ul style="list-style-type: none"> Implementarea proiectelor prin păstrarea procentajului de spații verzi și elementelor de cadru natural aferente zonei

Exemple de măsuri suplimentare privind respectarea principiului DNSH

Aspecte legate de obiectivele de mediu	Măsuri suplimentare
Atenuarea schimbărilor climatice	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea de materiale de construcții eficiente din punct de vedere ecologic, materialele de construcție reciclate, recuperate cu emisii de carbon, Utilizarea de echipamente care utilizează energie regenerabilă, cu excepția biomasei
Adaptarea la schimbările climatice	Plantarea de vegetație în jurul clădirii care să reducă încălzirea excesivă din timpul verii, să îmbunătățească confortul termic și să reducă necesitatea de climatizare.
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	<ul style="list-style-type: none"> Instalarea de sisteme de colectare a apelor pluviale pentru a reduce consumul de apă dulce și a proteja resursele de apă Implementarea de măsuri de reducere a consumului de apă (de exemplu robinete și dușuri eficiente din punct de vedere al apei)
Tranziția către o economie circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea materialelor reciclate (bumbacul reciclat, plasticul reciclat și lemnul reciclat) pentru a reduce dependența de materiale noi și a preveni generarea de deșeuri.
Prevenirea și controlul poluării	Utilizarea de echipamente cu emisii scăzute de noxe sau optarea pentru utilizarea de echipamente electrice în locul celor care funcționează cu combustibil fosil. Punerea în aplicare a unor planuri de management al traficului pe toată durata lucrărilor de construcție Utilizarea de instrumente digitale pentru monitorizarea nivelului de zgomot pe perioada lucrărilor
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	Instalarea de soluții bazate pe natură, cum ar fi acoperișuri sau fațade verzi, care pot ajuta la refacerea biodiversității și a ecosistemelor.